

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 20.10.1989, sp. zn. 6 Tz 28/89, ECLI:CZ:NS:1989:6.TZ.28.1989.1

Číslo: 30/1990

Právní věta: Jestliže zúčastněná osoba (§ 42 odst. 1 tr. ř.) získala barevný televizor a mikropočítač, které byly dříve užity ke spáchání trestného činu, koupí od organizace zprostředkující prodej věcí podle § 289 a násl. obč. zák. za cenu schválenou touto organizací, být obecný zájem na jejich zabrání ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr.zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 20.10.1989

Spisová značka: 6 Tz 28/89

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Osoba zúčastněná, Zabrání věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 73 odst. 1 písm. c 141/1961 Sb. § 42 40/1964 Sb. § 289

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 30

Jestliže zúčastněná osoba (§ 42 odst. 1 tr. ř.) získala barevný televizor a mikropočítač, které byly dříve užity ke spáchání trestného činu, koupí od organizace zprostředkující prodej věcí podle § 289 a násl. obč. zák. za cenu schválenou touto organizací, být obecný zájem na jejich zabrání ve smyslu ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 20. 10. 1989 sp. zn. [6 Tz 28/89](#))

K stížnosti pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti ČSR, Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že usnesením krajského soudu v Brně z 9. září 1987 sp. zn. 8 To 305/87 byl v neprospěch zúčastněné osoby porušen zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) a § 239 odst. 1 tr. ř. a § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Z odůvodnění:

Pravomocným rozsudkem městského soudu v Brně ze dne 30. ledna 1987 sp. zn. 10 T 118/86 byl ing. A. V. uznán vinným trestným činem spekulace podle § 117 odst. 1, odst. 2 písm. b), c) tr. zák., jehož se kromě dalších skutků dopustil tím, že si ve spekulacním úmyslu koupil v Německé spolkové

republike barevný televizní přijímač zn. NIPPON CTV 009 a osobní mikropočítač zn. SINCLAIR ZX Spectrum a toto zboží pak prostřednictvím komisní prodejny výrobního družstva invalidů Služba ve Vyškově prodal Československé tiskové kanceláři v Praze za celkovou částku 50 075,- Kčs, z níž jeho zisk činil 26 682,- Kčs.

Usnesením městského soudu v Brně ze dne 19. června 1987, sp. zn. 10 T 118/86 bylo rozhodnuto, že se shora uvedené elektrotechnické zboží s příslušenstvím podle § 80 odst. 1 tr. ř. vrací Československé tiskové kanceláři v Praze; všechny tyto věci byly uloženy v depozitu městské prokuratury v Brně pod položkou č. 22/86.

Krajský soud v Brně ke stížnosti, kterou proti uvedenému usnesení městského soudu v Brně podal městský prokurátor v Brně, svým usnesením ze dne 9. září 1987 sp. zn. 8 To 305/87 rozhodl tak, že podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. napadené usnesení zrušil a sám rozhodl ve věci tak, že podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. uložil zabrání výše uvedených věcí s tím, že se podle § 73 odst. 2 tr. zák. stává vlastníkem zabraných věcí stát.

Proti tomuto usnesení krajského soudu v Brně podal ministr spravedlnosti ČSR dne 14. srpna 1989, tedy po uplynutí lhůty šesti měsíců od jeho právní moci, stanovené v § 272 tr. ř. stížnost pro porušení zákona. V ní vytkl, že v tomto případě nebyl dán důvod k zabrání věci ve smyslu § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., neboť uvedené věci Československá tisková kancelář v Praze koupila legálně prostřednictvím komisní prodejny a v důsledku toho se staly jejím vlastnictvím, tedy vlastnictvím socialistické organizace. Proto má stížnost pro porušení zákona za to, že správně postupoval městský soud v Brně, když podle § 80 odst. 1 tr. ř. vrátil věc jejich vlastníku, a jestliže krajský soud toto rozhodnutí zrušil a nahradil je vadným rozhodnutím, porušil zákon. Z těchto důvodů ministr spravedlnosti ČSR navrhl, aby Nejvyšší soud ČSR vyslovil, že napadeným usnesením krajského soudu v Brně byl porušen zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. a § 73 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zák., toto usnesení zrušil a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř.

Nejvyšší soud ČSR přezkoumal v rozsahu uvedeném v § 267 odst. 1 tr. ř. správnost napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Krajský soud v Brně po zrušení usnesení městského soudu v Brně ze dne 19. června 1987 sp. zn. 10 T 118/86 sám podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodl v neveřejném zasedání tak, že se shora uvedené elektrotechnické zboží náležející Československé tiskové kanceláři podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. zabírá. Přitom však přehlédl, že o zabrání věci lze rozhodnout buď hlavním líčením (§ 230 odst. 1 tr. ř.), nebo ve veřejném zasedání, to však jen v případě, že si soud rozhodnutí o zabrání věci vyhradil v hlavním líčením nebo že uložení zabrání věci navrhl prokurátor (§ 239 odst. 1 tr. ř.). K tomu je třeba dodat, že uložit zabrání věci jiné osobě než obžalovanému (zúčastněné osobě ve smyslu § 42 tr. ř.) je možno jen za podmínky, že to navrhl prokurátor (§ 230 odst. 3 tr. ř.).

V souzeném případě, jak je zřejmé z trestního spisu, návrh na zabrání shora uvedeného elektrotechnického zboží náležejícího Československé tiskové kanceláři v Praze, která je jako věc nutnou pro účely trestního řízení vydala podle § 78 odst. 1 tr. ř. vyšetřovateli, učinil městský prokurátor v Brně již v obžalobě. Městský soud však tento návrh v hlavním líčením neprojednal, nerozhodl o něm a ani nevyhradil rozhodnutí o zabrání věci veřejnému zasedání. Krajský prokurátor v Brně ve stížnosti podané proti shora citovanému usnesení městského soudu, jímž bylo rozhodnuto o vrácení věci podle § 80 odst. 1 tr. ř., znovu navrhl, aby věci náležející Československé tiskové kanceláři v Praze byly podle § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák. zabráný.

Za tohoto stavu bylo možno o návrhu prokurátora na zabrání věci rozhodnout jen ve veřejném zasedání podle § 239 odst. 1 tr. ř., v němž by postupem stanoveným v zákoně bylo Československé tiskové kanceláři v Praze umožněno uplatnit práva vyhrazená zúčastněné osobě v ustanovení § 42

odst. 1 tr. ř. Proto domníval-li se krajský soud, že pro vrácení věci podle § 80 odst. 1 tr. ř. nejsou splněny předpoklady, neboť přichází v úvahu jejich zabrání, měl postupovat podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. a po zrušení usnesení uložit městskému soudu, aby rozhodl o zabrání věcí ve veřejném zasedání podle § 239 odst. 1 tr. ř. Pokud to neučinil a sám uložil zabrání věcí v neveřejném zasedání, porušil v neprospěch uvedené zúčastněné osoby zákon v ustanoveních § 149 odst. 1 písm. a) a § 239 odst. 1 tr. ř.

Krajský soud odůvodnil zabrání uvedeného elektrotechnického zboží tak, že jde o věci, které pocházejí z trestné činnosti, již se dopustil ing. A. V., a že proto z důvodu obecného zájmu bylo rozhodnuto o jejich zabrání. Skutečnost, že jde o věci, které pocházejí z trestného činu, charakterizuje toliko předmět zabrání, jímž může být, jak vyplývá z obsahu věty první ustanovení § 73 odst. 1 tr. zák., jen taková věc, která je k spáchanému činu v některém ze vztahů uvedených v § 55 odst. 1 písm. a) – d) tr. zák. a která by tedy jinak mohla být prohlášena podle tohoto ustanovení za propadlou, kdyby byly splněny všechny předpoklady pro uložení trestu propadnutí věci. Nemůže však sama o sobě odůvodnit zabrání věci podle ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák., podle něhož lze takovou věc zabrat, vyžaduje-li to bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě jiný obdobný obecný zájem. V posuzovaném případě vzhledem k tomu, že elektrotechnické zboží je svým charakterem z hlediska bezpečnosti lidí nebo majetku nezávadné, a proto jeho zabrání nevyžaduje zájem na bezpečnosti lidí ani majetku, mohlo by zabrání přicházet v úvahu jen za předpokladu, že by takové opatření vyžadoval jiný obecný zájem obdobný zájmu na bezpečnosti lidí nebo majetku. Z tohoto hlediska z důkazů provedených v trestní věci vyvedené proti ing. A. V. vyplývá, že Československá tisková kancelář v Praze uvedené elektrotechnické zboží získala pro svou potřebu koupí prostřednictvím komisní prodejny výrobního družstva invalidů Služba ve Vyškově (viz opis faktur, resp. jejich fotokopie na čl. 872, 874, 911 a 913 tr. spisu). Československá tisková kancelář v Praze tedy získala uvedené zboží do vlastnictví koupí od organizace zprostředkující prodej věcí podle § 289 a násl. obč. zák. za cenu schválenou touto organizací. Za tohoto stavu Československá tisková kancelář jako ústřední zpravodajský orgán Československé socialistické republiky (§ 1 zák. č. 123/1965 Sb.) získala uvedené elektrotechnické přístroje legálním způsobem, a proto nemůže být dán v žádném směru obecný zájem na jejich zabrání. Pokud tedy krajský soud napadeným usnesením uložil zabrání těchto přístrojů, porušil v neprospěch Československé tiskové kanceláře v Praze zákon též v ustanovení § 73 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud ČSR podle § 268 odst. 2 tr. ř. vyslovil zjištěné porušení zákona.

Vzhledem k tomu, že zákon byl v tomto případě porušen v neprospěch zúčastněné osoby, tedy jiné osoby než obviněného, mohl Nejvyšší soud postupovat podle § 269 odst. 2 a § 271 odst. 1 tr. ř., tj. zrušit napadené usnesení a nahradit je rozhodnutím novým, jak je navrhováno ve stížnosti pro porušení zákona, jen za předpokladu, že by byly splněny všechny podmínky stanovené v § 272 odst. 1 tr. ř., k nimž patří zejména i to, aby stížnosti pro porušení zákona byla podána do šesti měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí. Již shora bylo zjištěno, že stížnost pro porušení zákona byla podána až po uplynutí uvedené lhůty, a proto navržený postup podle § 269 odst. 2 a § 271 odst. 1 tr. ř. nepřichází v úvahu. Za tohoto stavu Nejvyšší soud vyslovil pouze, že napadeným rozhodnutím byl porušen zákon.